
Første GDPR-bøde i Sverige: Gymnasieelever gav ufrivilligt samtykke til videoovervågning

25.11.2019

Det svenske datatilsyn, Datainspektionen, har den 20. august 2019 valgt at udstede en bøde på 200.000 svenske kroner til et svensk gymnasium for ulovligt at have overvåget eleverne og dermed overtrådt databeskyttelsesforordningen.

Afgørelsen viser, at frivillighedskriteriet i relation til samtykke indebærer, at der ikke må bestå et afhængighedsforhold mellem den dataansvarlige og den registrerede, idet samtykket i så fald kan være ugyldigt i henhold til databeskyttelsesforordningens art. 4, nr. 11.

Kort om sagen

Datainspektionen, den svenske datatilsynsmyndighed, har udstedt den første nationale bøde efter tidspunktet for anvendelsen af databeskyttelsesforordningen den 25. maj 2018.

Et svensk gymnasium handlede i strid med databeskyttelseslovgivningen i kølvandet af en tre uger lang forsøgsordning, der indebar kameraovervågning med ansigtsgenkendelse. Kameraovervågningen var etableret i et klasselokale for at automatisere fremmødetjekket, hvorved gymnasiet sparede 10 minutter på manuelt fremmødetjek per lektion. Anvendelsen af den nye teknologi resulterede dog aldrig i den tilsligtede omkostningsbesparelse, idet tilsynsmyndigheden idømte gymnasiet en bøde på 200.000 (ca. 137.900 kr.).

Datainspektionens afgørelse

Ifølge Datainspektionen indebar kameraovervågningen en række overtrædelser:

- Gymnasiet havde behandlet personoplysninger om eleverne på en unødvendigt indgribende måde.
- Der forelå ikke det fornødne retsgrundlag.
- Der var ikke gennemført en tilstrækkelig risikovurdering, som var sendt til Datainspektionen forud for forsøgsordningen.

I afgørelsen blev det lagt til grund, at der var tale om behandling af biometrisk data. Det er i forordningen defineret som oplysninger om en persons fysiske karakteristika, der som følge af specifik teknisk behandling, muliggør en entydig identifikation af vedkommende, f.eks. ansigtsbillede eller fingeraftryksoplysninger. Biometrisk data er en følsom personoplysning og kan kun behandles, hvis der foreligger det rette retsgrundlag, og de fornødne sikkerhedsforanstaltninger er iagttaget.

Et retsgrundlag til behandlingen af biometrisk data kan f.eks. være udtrykkeligt samtykke. Et samtykke fra den registrerede skal være "frivilligt, specifikt, informeret og utvetydigt". Gymnasiet havde forud for forsøgsordningen indsamlet samtykkeerklæringer fra eleverne (22 i alt), men Datainspektionen vurderede, at

Kontakt

Tina Brøgger Sørensen
Partner

Direkte: +45 38 77 44 08
Mobil: +45 61 20 35 33
tib@kromannreumert.com

Kristian Storgaard
Partner

Direkte: +45 38 77 44 70
Mobil: +45 20 19 74 10
kst@kromannreumert.com

Heela Lakanval
Advokat

Direkte: +45 38 77 46 61
Mobil: +45 61 55 21 94
hlv@kromannreumert.com

KROMANN REUMERT

samtykket var ugyldigt, fordi det ikke var afgivet frivilligt.

Ufrivilligheden bestod i dét afhængighedsforhold, som bestod mellem eleverne og ledelsen. Ifølge det svenske datatilsyn beror vurderingen af, om et samtykke er givet frivilligt altså ikke kun på valgfriheden, men også det forhold, der består mellem den registrerede og den dataansvarlige. I afgørelsen blev der samtidig lagt vægt på, at det skal indgå i vurderingen, hvis der er en klar skævhed mellem den registrerede og den dataansvarlige, hvilket der ofte vil være, hvis der er tale om en offentlig myndighed – særligt på skoleområdet. I afgørelsen blev det præciseret, at elevernes afhængighed til skolen blandt andet relaterer sig karakterer, studiefinansiering, uddannelse og muligheden for fremtidig arbejde og videre studier.

Herudover bemærkede Datainspektionen, at gymnasiet ikke havde opfyldt kravet om, at der skal udarbejdes en forudgående konsekvensanalyse i forbindelse med anvendelse af nye teknologier, der indebærer en høj risiko for fysiske personers rettigheder. I den sammenhæng overtrådte gymnasiet tillige kravet om forudgående høring hos tilsynsmyndigheden, idet der var tale om en systematisk overvågning af de registrerede, der indebar en høj risiko i mangel af databeskyttende foranstaltninger truffet af gymnasiet som dataansvarlig.

[Læs afgørelsen](#)